

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful ese de dōue ori pre septemană:
Duminică și Joi'ă. — Prenumeratiunea se
face în Sabiu la expeditură foie, pre afara la
z. r. poste cu bani gată prim scrisori francate,
adresate către expediția. Pretul prenumera-
tiunii pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 38.

ANULU XXIII.

Sabiu in 15/27 Maiu 1875.

tra celelalte părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vinciele din Monarchia pre unu anu 8 fl. 1/2 pre
o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și tieri
strenie pre anu 12 1/2 anu 6 fl.

Inseratele se platește pentru întâia ora
in 7 cr. sirul, pentru a dōua ora cu 5 1/2 cr.
și pentru a treia repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

Conferintia românilor.

Sabiu, 12/24 Maiu 1875.

Conferintia convocată de clubul clusianu său cojocianu, s'a tenuat ieri în sală dela „Imperatulu românilor“. Acestei conferințe era să se premergă un'a Sambeta să'ră constituția din Sabiani si din cei déjà sosiți din afara si avea de scopu de a pregăti materialulu pentru adeverat'a conferintia si a-i usiură agendele. Inca de Sambata să'ră se vedea binisioru ca cei din afara venisera cu opiniunea formulata gat'a pentru *passivitate*.

Dumineca la 9 ore s'a deschis conferintia prealabile. Al. Aleandru Lazaru, că presedintele clubului convocatoriu a condus adunarea pâna la inceperea adeveratei conferințe. Tempul pâna la aceasta din urma s'a petrecut cu discussiuni lungi, pedante si seci despre modulu de procedere in conferintia prealabile. Unii voiau constituire formale, alii diceau ca constituirea sa se faca numai spre a castiga tempu, alii despicau firul de pera in dicece ca se calca formele parlamentarie. O parte mare a conferintiei s'ară fi invotu si cu constituirea provisoria numai sa se curme disputele si sa pôta ajunge la discussiunea meritória. D. Axente crediendu ca constituirea se va face pentru ca densulu a marturisit u a venit u passivitatea in busunariu si va fi crediut ca si altii asiā au venit, dice simplu : „Sa traiescă dlu Baritiu presedinte!“ Sal'a resuna de o aclamatiune puterica de „sa traiescă“; inse abiā se face ierāsi tacere si Macelariu atrage atentiunea conferintiei ca acēst'a acum nu se pote, pâna dupa constituire, A. Densusianu propune disolvarea conferintiei prealabile si la 12 ore constituirea conferintiei. De tōte formalitatile a fostu vorba in conferintia prealabile, numai intilegere si discussiune asupr'a obiectului meritoriu n'a ajunsu tempu că sa mai fia. Va se dica, despre ce era mai mare lipsa sa se vorbescă mai multu, despre aceea nu s'a vorbitu nimic'a.

In fine totu se delatura pedecile formale si asiā era sa se incépa discussiunea meritória. Dara acum la propunerea lui Pred'a se incinge o discussiune lunga despre solidaritate si ca minoritatea sa se supuna majoritatiei. N. Gaetanu si alti membrii voiesc că sa scie mai intāiu pentru ce sa fia solidari. Cu obiectulu acest'a s'a petrecut totu tempul, conclusu nu se putu face, din cauza ca conferintia nu era constituita.

La 12 ore se deschide conferintia, in locul conductorului de pâna aci pasiesce la presidiul de etate, P. Dunc'a, dupa ce a renuntat dlu Baritiu, dicendu ca conferintia mai multu aru puté perde, déca aru fi densulu presedinte; iudata dupa acest'a se aclamează unu burou provisoriu constataroru din Dr. Racuciu, I. Moldovanu, si Ioanu Porutiu.

La propunerea lui Aronu Densusianu se cetescu literile convocatorie. Indata dupa cetire N. Densusianu combate pasagiulu din literile convocatorie, unde se dice ca se chiama la conferintia membrui „partidelor politice“, pentru ca densulu nu recunoscă a fi esistat partide politice intre români. Români, dice densulu, au fostu un'a in tōte tempurile si déca au fostu pareri diverginti, au fostu numai pa-

reri si convingeri de a le individilor singurateci. O programa formulata de partida n'a esistat pâna acum, afara de program'a natiunale dela 1848. (In decursulu vorbirei atingendu si numirile de activisti si passivistii se audira din o parte voci : „Activistii nu suntu români!“ Altu membru alu conferintiei dicea, totu in conferintia prealabilu, ca activistii suntu, tradator, renegati si magiaroni.) Deci face propunerea : Adunarea, neesistandu partide politice, se constituie in o intrunire particularia din tōte părțile Transilvaniei.

Se incinge de nou o discussiune la carea iau parte Trombitasius, I. Romanu Lazaru, Dr. Szilassi, Dr. Ratiu si Baritiu contra luărei in desbatere a propunerei pâna dupa constituire, ceea ce se si intempla. Deci se cetescu membri inscrisi si dupa cetirea prima se gasescu inscrisi 114. Se intrerumpe conferintia si se mai subscru, asiā incătu dupa a dō'a cetire se arata inscrisi 163 membri.

La propunerea lui Vitezul se alege Dr. Ratiu presedinte, care si primesc presidiul. Notarii provisori se alegu de definitivi si buroul este in tipulu acest'a definitivu constituutu.

Acum si reinoiesce N. Densusianu propunerea de mai nainte.

Dr. Brandusianu, din consideratiune ca suntu si membrii, cari au mandate dela tramitatorii loru si suntu si de acei'a cari n'au, propune ca conferintia sa se numește de asiā, incătu se corespunda amendurorū impregiurărilorū acestor'a. Gaetanu e multiamitu cu numirea din literile convocatorie, pentruca corespunde faptelor intemplete. V. Romanu propune trecerea la ordinea dilei preste incidentul acest'a. In fine inse totusi se primesce propunerea lui N. Densusianu.

Cu unanimitate s'a primitu la propunerea lui E. Macelariu, ca la protocolu sa se exprime inainte de tōte si cu ocasiunea acest'a omagiu, credint'a ne clatita si alipirea românilor cătra tronu si dinastia habsburgica-lotaringica, respectarea legilor patriei esistente si pacea si infratierea intre tōte natiunitătile din patria (sa traiescă).

Presedintele pune acum la ordinea dilei intrebarea meritória : *Se ia parte români alegatori din Ardélul la alegerile viitorie de deputati la diet'a din Budapest'a, său sa nu ia parte?*

Fiindu tempulu forte inaintat face Axente propunerea sa se aléga o comisiune de 13 membri si adeca : Baritiu, Axente, Dr. Ratiu, E. Macelariu, Hani'a, Aug. Munteanu, A. Densusianu, V. Romanu, Manu, I. Moldovanu, Al. Lazaru, Gaetanu si Pop'e'a (11 passivisti si 2 activisti !). Comisiunea acest'a avea sa resole in sinulu seu cestiunea de mai susu si la 5 ore d. m. sa vina cu unu elaboratu gat'a.

E. Macelariu nu e multiamitu cu compunerea comisiunei; deci dorindu că in trens'a sa fi representate tōte partidele si nuancile propune inmultirea comisiunei cu membrii : Dr. Borci'a, Cristea, Boiu si Pred'a, (trei activisti si unu passivistu).

Oct. Sorescu nu vede in compunerea listei prime respectata nici ecuitatea nici dreptatea. Este sciutu, orice aru dice cine-va, ca partide au esistat, si asiā nu crede ca acēst'a aru fi modalitatea de apropiere a amenduoru

părțiloru, propune dara ca séu sa se inmultișca numerulu séu sa se scôte din cei propusi căti voru fi de lipsa sa intre altii, pentru că sa fia partidele si nuancele reprezentate in comisiune. (Borci'a, Cristea si altii esu din sala).

Baritiu inca springesce propunerea lui Macelariu si parerea lui Sorescu.

Din contra combatte Vitezul, Francu si altii si inca cu veementia, schimbarea listei compuse de Axente.

Pop'e'a si Boiu renuncia de a fi membri ai comisiunei.

Desbaterea a durat inca multu asupr'a acestei cestiuni. Se pune la votu propunerea lui Macelariu si neputendu-se constata majoritatea numai remané altu mediloc decât votare **nominal**. Dela acēst'a s'a abatutu mai tardi conferintia si presidiul ia refugiu la unu expediente ne mai posenit, si adeca la-trecerea celoru *pro* in drépt'a si a celoru *contra* in stang'a.

Pop'e'a pasiesce in vre-o căte-va cuvinte energice in contr'a unei procedări ne mai pomenite in istoria parlamentarismului si asiā a remasă pre josu si acestu modu de votare primindu-se adausulu lui Macelariu.

In locul lui Pop'e'a intra in comisiune Trombitasius si in locul lui Boiu Dr. Racuciu (ambii passivisti).

Presedintele cetește o telegrama sosită dela junimea română din Viena, in care se recomanda neparticiparea la diet'a din Budapest'a si a dō'a dela Ioachimu Muresianu din Nasaudu, carea saluta simplu conferintia, daranu se enuncia nici intr'o parte. — Fiindu aprope de 3 ore siedint'a se suspende si se amâna pre 6 ore sér'a.

Siedint'a conferintiei se redeschide la 7 ore sér'a. I. Moldovanu, că referinte alu comisiunei, raportea conferintiei, ca majoritatea comisiunei si a insusitu urmatorea propunere :

1. Prelângă sustinerea programei natiunale dela 1848 a conclusu *absoluta passivitate* fatia cu alegerile deputatilor la dieta din Budapest'a.

Afara de propunerea acēst'a, dice referintele, s'a mai ivit u in comisiune alte dōue propunerii, cari inse au remasă in minoritate. Un'a este a Drului Borci'a : 1. Procedere solidara cu români din Ungaria in tōte cestiuni natiunale pre terenu legalu ; 2) alegerea de deputati la dieta a celoru mai probati barbati români si 3) obligarea acestor'a a procede in cestiuni natiunale solidari cu deputatii celorulalte natiunităti nemagiare, cari se afla in puseiune egale politica cu noi si in specialu solidari cu deputatii românilor din Ungaria. Alta propunere este a advocatului Pred'a : 1) In principiu passivitate ; 2) participare la alegeri, inse asiā că deputatii alesi sa nu intre in dieta.

Inainte de inceperea desbaterei asupr'a propunerei comisiunei aduce Mezei cestiunea solidaritătiei pre tapetu si propune votarea solidaritătiei necondiunata, pre lângă conclusulu majoritatiei. Axente propune a se espli- ca si votă solidaritatea asiā, ca acei ce nu suntu pentru absoluta passivitate sa nu fia constrinsu a si lucră pentru ea, ci sa se oblige moralicesc a nu lucră in contr'a ei. Pentru solidaritate necondiunata vorbescu : Macelariu, Hani'a, Ciato si dupa ce se incheiasse

desbaterea si Dr. Pecurariu, sub cuventu ca vorbesce la ordinea votărei asupr'a propunerilor. Contr'a vorbescu Sorescu, Borci'a, Lazaru, Cristea, Crisanu. Cristea dicea, ca pretensiunea de a lucra cine-va in contr'a convingerei este in contradicere cu liberalismulu si cu libertatea conștiintiei si semana cu principiul statutoru de iesuiti, care se exprima prin cuvintele : „il sacrificio del intelleto“ (sacrificarea mintiei). Dara retragendu-si Axente propunerea, majoritatea se dechiară pentru cea a lui Mezei.

Vine la desbatere propunerea comisiunei. Mai intāiu iā cuventul

Dr. Borci'a. Elu privesc cestiunea din partea sea principiale, inse la aplicarea ei tiene comptu de impregiurările faptice politice, pentru că sa aiba efectu resolvirea ei si sa nu remana sterpa. Activitatea este mai salutaria in tōte impregiurările, căci involva lupta si usuare de drepturi politice, fia in cercu largu, fia in cercu mai restrinsu. Nu lu impedeca nici cestiuni de dreptu a se esprime pentru activitate, căci nici acēst'a, nici passivitatea nu sanctiunează nici unu dreptu. Participarea la alegeri său dreptulu electoralu este in tōte staturile constitutiunali facultativ, deci ori ne folosim de elu, ori nu ne folosim, nu s'a alterat prin acest'a nici dreptulu positivu al statului nici dreptulu naturalu al unui popor.

Si in alte staturi dara cu deosebire la noi, reprezentatiunile in parlamentu nu suntu, dupa cum era odiñiora la noi in Transilvania, dupa cele trei natiuni recepte, ci reprezentatiunile suntu ale cercurilor, in cari se alegu deputatii. Acestei suntu liberi si că membri ai legislatiunei potu cere in dieta si schimbarea legilor.

Deci intrarea in dieta este unu mijloc de a-si aduce deputatii convingerile loru la valore in forulu competentu, a combatte ce vedu ca este reu si a cere modificarea reului spre bine. Este alta intrebare ca pote reusi; inse atât'a este positivu, ca pote reusi cu castigul moralu in opinionea publica si acest'a inca este unu castig mare in politica.

Sau objectat, ca prin activitate ne amu preface in guvernamentalu si amu face servit u guvernului. Nu este asiā. Activitatea că si passivitatea dupa impregiurări pote face servit u guvernului. Activitatea aru face atunci cându deputatii alesi s'ară ingremia in partid'a guvernului. Dara si passivitatea pote face inca mari servicie guvernului, căci acest'a prin passivitatea nostra castiga mai multi său mai putieni deputati devotati siesi si acest'a nu va dice, ca natiunea nostra nu este reprezentata in legislatiune, căci cum s'a disu, nu recunoscem sistemulu de o astu-feliu de reprezentatiune. Mai putieni servit u pentru guvern aru fi inse atunci, cându deputatii nostri aru ocupă locul guvernamentalilor si aru aperă interesele poporului nostru.

Objectiunile aduse in contr'a activitatii dara nu stau. Venindu oratorulu asupr'a impregiurărilor actuali politice si cautandu in largul statului vede ca natiunitătile nemagiare se afla in aceeasi puseiune, in care ne aflăm si noi români. Urmează dara ca tōte natiunitătile sa iā un'a si aceeasi directiune spre a se aperă si spre a apără si statul de pericolul neegalitatiei, pre care-lu re-

cunosc si insisi magiarii; caci nemultiamarea natuinalitătilor nu poate fi salutaria pentru statu.

Acestu punctu de manecare sa ne conduce si deca este sa fim solidari cu aceia, cari suntu amenintati ca si noi, se intielege in marginile constituinei statului, atunci lupta nostra va ave efectu.

Insira aci erorile politice dela conferintia dela Mercurea incóce, intre cari este si aceea ca români din Transilvania n'au tienutu comptu nici de solidaritatea cu români din Ungaria. Mai departe ca nu trebuie sa facem dependenta caus'a nostra dela multimea deputatilor, dara nici dela netolerantia natuiale a ministrilor, cari astazi suntu, mână nu, caci oricăti de putieri aru fi deputati nostri, sa fia numai barbati consci de missiunea loru, potu face forte multu.

Deci recomenda propunerea sea spre primire.

Trombitasiu dupa o motivare scurta se dechirara pentru propunerea lui Pred'a.

A Lazaru aduce momente forte ponderose politice, prin cari arata si impossibilitatea, dara totu odata si superfluita passivitatii. Arata din si cu acelesi motive, langa care adauge si sociali, necessitatea activitatii. Din cuventare se vedi ca oratorulu a facut studiu asupra obiectului si nu vorbia numai din semtimentu, dara si cu ratiune si se alatura langa propunerea lui Dr. Borci'a.

Baritiu incepe cu marturisirea ca atat argumentele aduse de Dr. Borci'a catu si cele aduse de A. Lazaru au facutu mare impressiune asupra lui, pentru ca suntu argumente forte ponderose; dara pre densulu totu nu l'au convinsu de ajunsu si deca din priuintia teoretica li-aru putea accepta, nu crede ca se voru putea realizá in praca. Asa densulu nu poate spera nimic'a dela solidaritatea cu slovacii pentru ca suntu multi renegati intre densii si ei aru denunciat pre români ca vreau sa faca conjuratiuni cu ei. Nemtii, pentru cultur'a loru mai superioara privescu asupra românilor, ca asupra unor semibarbari. Serbii au o pusiutina mai favorable, dara contingentul loru e micu la numeru si asiá nefacendu majoritate ce voru puté face putienii deputati ai nostru si ai loru in fatia unei majoratati magiare, din care se compune diet'a Ungariei. Face apoi o excursiune la starea cea decadiuta a tiei sub administratiunea guvernului ungurescu; spune ca secuui emigréza ciopore intregi in România si mai departe in orientu pana pre la Cairo. Spune apoi, ca magiarii insisi nu vreau ca noi sa participam la dieta (Asa dura noi sa le facem magiarilor pre voia, ref.) si pentru aceea au creatu legi asiá vitrege electorale. Elu are cea mai buna sperantia in crescerea intelligentiei nostre si ca imperatulu, carele este adi reu informatu despre români, mână poimâne, fiindu mai bine informatu iera se va intorce cu iubirea sea spre noi si asiá partinse propunerea comissiunei.

Se propune inchirarea desbaterei si se primesce, mai remanendu numai propunetorilor dreptulu de a vorbi.* Dr. Borci'a respinge argumentele aduse de Baritiu si-lu combatte cu insusi cuvintele lui, ca guvernul si magiarii nu potu decat sa se bucture de passivitatea nostra.

Eu nu m'amu provocat la conjuratiuni, dice orat, ci la formare de partida natuiale in marginile constitutiunilor si in parlamentu, spre apararea natuiale si chiaru a statului, din care sa se delature reulu si nemultiamirile. Apoi deca serbii, slovacii etc. nu potu

*) Temerea esprimata de mai multi, ca la lucruri neinsemnante desbaterele voru fi lungi, si la cestiu cea mai momentuosa voru fi catu de scurte, s'a implinitu.

Ref.

fi solidari cu noi, celu putienu români din Ungaria potu fi.

Deca vomu asteptá noi pana sa facem majoritate in tiéra, nu vomu ajunge la nimic'a.

Dr. Tincu facandu propunerea aparatua de Trombitasiu de a sea (Trombitasiu a fostu retras'o) atrage atentiunea conferintiei asupra pericolului din ne-participarea la alegeri pentru poporul român, care va fi trasu si impinsu de unii altii si dusu la urna pentru interese straine; este dura pentru alegere de deputati, cari apoi sa nu participe la legislatiune.

In fine ref. comissiunei apera propunerea acestei si termina cu o satira ridicula, ca deca magiarilor li place passivitatea sa le faca si români placerea acésta.

Punendu-se propunerile lui Dr. Borci'a si Dr. Tincu un'a câte un'a la votu nu obtienu decat 10—11 voturi, iera a comissiunei o majoritate mare, care propunere fu intempsata aclamatiune din partea majoritatii.

Dupa acésta s'a alesu o delegatiune, insarcinata cu executarea conclusului. In delegatiune s'a alesu: Baritiu, Dr. Ratiu, Ioanu Hani'a, Dr. Nemesiu, A. Densusianu, Pred'a, I. Moldovanu Augustinu Munteanu, Trombitasiu, Dr. Pecurariu. Dr. Borci'a (in absența lui) si Gabr. Manu. Mai multi nu voiescu sa primescă a fi membri ai delegatiunei.

Siedint'a s'a terminat la 10 ore noptea.

A doua di la 10 ore s'a verificatu protocolul.

O intrebare remane pentru noi neresolvita. Conferintia s'a dechiaratu pre sine de conferintia de individi particulari si a votatu passivitate. Afara de cei 163, cari parte au fostu si parte trebuie sa fia passivi, ce voru face alegatorii celor 1,100,837 români, cari n'au participatu la conferintia?

"Kelet" este forte intaritatu asupra resultatului conferintiei române din Sabiu. Ne-amu insielatu, dice, in tote sperantiele presupuse despre sobrietatea românilor. Ni se suia săngele la capu, dice "Kelet" mai departe, cându cugetăm asupra cutesantiei românilor, cari prin unu conclusu că acesta indreptat asupra intregitatii statului, provoca astfelii.

"Magyar Polgár" inca se mira de resultatul conferintei si dupa informatiunile ce dice ca le are dela corifeii passivistilor, caus'a la acestu rezultat aru fi purtarea cea amenintatora a ministrului Tisza, carea dupa citat'a foia nu escusa gresiel'a politica a romanilor.

Diet'a Ungariei si-a terminat Luni in 24 Maiu siedintele si cu aceste s'a incheiatu sessiunea si periodul dietale de pana acum. Diet'a intréga, magnati si deputati se adunara in cas'a magnatilor, unde ministrul presedinte Wenckheim a ceditu cuventul de tronu de incheiere. Cuventul recapituléza cele ce s'a facutu in decursulu periodului si cele ce era sa se faca, dara nu s'a facutu. Pre ceste din urma le escusă cu anii cei rei si crisele financiali; se da in fine in se expresiunea sperantiei, ca cele ce nu se putura face pana acum se voru face in viitoru si inca intr'unu tempu relativu forte scurtu.

Spre sciintia!

Conferintia natuiale din 23 Maiu in fine, pre cându eu nu mai eram presentu, aru fi constituitu unu comitetu spre efectuarea conclusului de passivitate, in care, precum audu, si eu asiu fi alesu de membru.

De orece in propunerea pentru passivitate a majoritatii comissiunei esmisse prime de conferintia, de comitetu nu a fostu vorba; de orece eu nu amu luat parte la pertracta-

rea despre comitetu; de orece eu amu representatul propunerea contraria a minoritatii; asa eu cu multu mai multu, decat alti domni aderinti ai passivitatii, me simtu indemnata a nu primi acea alegere, si neavandu cui sa insinuediu acésta, aducu resig-narea mea la cunoscinta publica.

Sabiu in 25 Maiu 1875.

Dr. Borci'a.

X Afâmu ca d. N. Calimachi-Catargiu este numit agentu la Parisu in loculu ce era vacantu. Aceasta numire este din cele mai fericite, si suntemu siguri ca toti o voru apretia că noi. Dlu Calimachi-Catargiu a fostu deja ministru de esterne, si prin cunoscintie sele de omeni si de lucruri, printactul seu, prin lealitatea si patriotismul seu luminat, a datu totu-deun'a probe de unu adeveratu omu de statu.

Numirea sea ca agintea alu Romaniei la Parisu nu poate decat sa produca cele mai esculente efecte pentru interesele si bunele relatiuni ale ambelor state. Noi apretiamu cu atatul mai multu ajungerea acestei tiente, ca tienemu multu la sprințul si amicitia unei tieri că Francia, si voim sa le consolidam, nu prin vorbe si declamatiuni, ci prin fapte positive si legaturi reale. „Press'a.“

+ „Corespondentia ungara“, vorbindu despre primirea facuta principelui Nicolau alu Muntenegrului, de catra Imperatulu Franciscu Iosifu, cu ocasiunea voiajului in Dalmatia se exprima astfelii :

"Se scie ca cu ocasiunea voiajului Imperatului la Cattaro, principale Muntenegrului a fostu primitu de catra Franciscu Iosifu cu onore datorite membrilor familiei domitorie. Credem ca trebuie sa apesamă asupra acestui faptu, caci este prima cugetarea guvernului austro-ungurescu fatia cu visurile Inaltei Porti, visuri dupa cari acésta aru revindecă asupra Muntenegrului unu dreptu de suzeranitate, pre care nu l'a avut nici odata. Visit'a principelui Nicolau la Cattaro nu poate decat a intarî si mai multu sentimentele de bunavointia ale Austro Ungariei fatia cu Muntenegrului. Principele Nicolau e forte bine vediu la curtea Vienei, si atitudinea ce a arestatu in afacerea dela Podgoriti'a i-a meritatu aprobatia marilor puteri. Elu a sciatu sa concilieze tote datoriele sele si a esit u cu onore dintr'o situatiune dificile. Elu poate privi dura cu linisce invitatiunea Portiei relativa la regulaarea afacerii dela Kolasinu si la delimitarea fruntarilor. La trebuintia sprințul marilor puteri nu-i va lipsi."

+ Găsimu in "le Constitutionnel" dela 16 Maiu urmatoriul articolu asupra Romaniei si in specialu a triumfului obtinutu de partidul liberalu-conservatoriu cu ocasiunea ultimelor alegeri. Din apretiile acestui diuariu francesu se va putea vedea cum se judeca in strainatate acestu triumf, a caror importanta se silesce a o nimici opositiunea rosilor.

Pre cându la Sudulu Turciei regatulu Greciei se familiariseaza asiá de anevoia cu institutiunile parlamentare si strabate in acestu momentu o criza, carea nu-i lipsesc gravitatea, la nordulu imperiului otomanu Romania practica cu succesu si in profitulu principelor conservatorie, regimul constiutionalu.

Alegurile generale cari se terminta au datu o imensa majoritate partidului ordinei. Totulu face a se prevedea ca nou'a camera va merge pre urmele vechiei camere a deputatilor alesii in 1872, care a adusu mari servitie, ajutandu, cu intelepciune si intelligenta, actiunea guvernului prin-

ciar, care inse n'a incetatu de a luá initiativa tuturor reformelor luminate. România prin istoria sea, prin originea populatiunilor sele, ca si prin faptele politice contemporane, tiene esentialmente de ras'a latina si in particulariu de Francia. Institutiunile sele ne incredintieaza despre acésta.

Justitia basata pre codulu francescu, e distribuita cu ecuitate egala pentru toti. Reprimarea severa a abusurilor si grabnic'a reparatiune a erorilor de jurisprudentia, remasitie ale tempului trecutu, au pusu dejá magistratur'a româna, in cea mai mare parte, pre aceeasi linia cu magistraturele tierilor celor mai inaintate din Europa. Instructiunea publica a avutu partea sea larga printre reformele facute. Două universitati s'au creatu, la Bucuresci si Iassi, licee s'au stabilitu in orasile de a dou'a mană, pre cându scolele primarie fundate prin tote comunele rurale, au destepat in modu puternic si au intarit sentimentul natuinalu si iubirea de munca.

Organisarea armatei a venit sa completeze acésta educatiune a natuinei. România posedă adi o armata regulata si permanenta, in giurulu carei se grupăză armata teritoriale si militie; tote comandate de oficieri esiti de prin scole speciale si din cadrele armatei regulate. Multamita acestei organisatiuni, România e in stare a-si apera drepturile sele si independintia pre care o datorase marilor puteri crestine, si de a se mantine că statu neutru, dupa exemplul Belgiei si alu Elveziei.

Unu spiritu mare de ordine si de economia s'a adus in tote ramurile administratiunei. Bun'a intrebuintare a bailor publici este tient'a statelor noue: Grecia din nenorocire n'a sciatu s'o evite. România din contra s'a petrunsu mai bine de necessitatea de a restringe chieluelile sele la strictul necesariu si de a indeplini angajamentele sele financiarie cu acea punctualitate care consolidă creditul natuinalor că si alu individilor. Sistemul cailor de comunicatiune s'a desvoltat in proportiuni mari. România posedă astazi 1500 kilometri de drumuri de feru, unu mare numeru de cai pentru comunicatiunea mare si mica, o rețea telegrafica ce imbratisă intregul teritoriu. Serviciul postelor este din cele mai bine organizate, si acum de curendu România a participat la congresul din Bern'a, spre a adera la uniunea generala a postelor.

Acesta este totalulu reformelor seversite sub domnia principelui Carolu I, eu concursulu omilor de ordine cari au departat, cu o obstinatiune laudabile, politic'a turburatorilor, ale caror proiecte ambitiose amenintau sa creeze Romaniei conflicte redutabile cu vecinii sei. Este dura unu adeveratu actu de intelepciune din partea alegatorilor români, ca au incredintat din nou prin voturile loru aproape unanime, destinele patriei loru unor omeni luminati cari au cîrmuit de cati-va ani.

"Tr. Carp."

Observari de pre galera sinodale.

(Urmare)

Inainte de tote luâmu rolulu de corectoru si rugâmu pre on. cetitori ca in numerulu trecutu sa scrie la loculu cuvenit in locu de VII unu VIII, pentru ca despre a opta si nu a siptea siedintia a fostu vorba; cu eroile de tipariu, cine se poate lupta că sa ieze invingatoriu, mai cu séma in tipografie nôstre.

Indreptându eroea comisa nu de noi, trecem la

siedint'a a IX dela 28 Aprilie cu carea sperau multi deputati ca se voru termina siedintele anului acestuia.

Dupa cetera si verificarea a două protocoale

Presidiul anuncia sinodului intareea alesului ases. cons. Dr. Il. Puscariu, ceea ce se primeste cu placere de sinodu. La locu a fostu interpellatiunea dep. Patiti'a in privint'a mersilor luate in contr'a oprirei unor carti scolastice de catra guvernul. La locu dicem, pentru ca s'a datu consistoriului ocazie a rostii publice, ca cartile oprite de guvern n'au fostu introduce nici odata in scolele nostre; ce atinge cartile de P. Zach. Boiu, dificultate din cauza unor pasaje, a respunsu consistoriului, ca s'au datu deslusurile necesarie guvernului, in urma caror ccartile acele nu se vor mai dificulta. Interpelantele se multiamesce.

Surprindere a facutu dep. Dr. Mesiota, carele in o siedintia premergatorie recunoscu, ca profesorii seminariului nu suntu pre ingreunati cu orele de prelegeri ce le au asuprasi, candu astazi, totu densulu revine in forma de propunere asupr'a acestui obiect si dice, ca deca cum va s'ararat necessitatea, sa se dea voia consistoriului de a crea unu postu de suplentu si sa i se voteze si unu salariu de 800 fl. ceea ce pana se prinda auditoriulu de veste cum, se si primi. Nu voim sa adaugem bunatatea intentiunei cu propunerea acesta, inse vedem o neconsecuientia in procedere.

Ceea-lalta parte a siedintiei antemeridiane o ocupa raportulu comisunei financiale, care este lungu si bogatu de cifre. O impregnare nu o putem trece aici cu vederea si adeca: sinodulu a votat pre langa recunoscinta sea d-lui casariu c. r. capitanu in pensiune Constantin Stelzaru unu adaus de 200 fl. la remuneratua de 300. D-lu capitanu, generosu ca totu-deun'a, a convertit adausulu acesta spre ajutoriulu tenerilor studenti de pre la universitatii, o fapta carea i radica si mai multu splendore caracterului seu celui nobilu, in sensulu celu mai strictu alu cuventului. Onore cui se cuvine!

(Va urmá)

+ Diet'a Ungariel.

In siedintele casei reprezentative s'au discutat in tempulu din urma regulamentulu de casa. Dile intregi au absorbitu acestu proiectu stenilu, care aduse in discussiune o monotonie ce numai prin unele interpellatiuni se intrerupsse din candu in candu. S'au ventilat — pentru a aminti unu exemplu de sterilitate — nisce intrebarei ca acestea: Au strainii dreptu sa apar in coridoru, sa se dea interpellatiunile in serisu seu cu graiul, la inceputul seu la capetulu siedintiei?

In siedint'a dela 21 Maiu s'au pornit uorintele respunsurilor ministeriali la unele interpellatiuni. Ministrul de interne Tisza respunde la interpellatiunea lui Babesiu facuta pentru unele abusuri comise de unii judicercuali si vice-comiti la conscrierile alegorilor. Ministrul deinterne se declaru cu resolutiunea sea indatinata, ca nu are cunoscinta de abusuri sistematice a oficialilor si de acea trebuie sa respinga o invinuire adusa in termini atat de generali findu ca este o insultare si denunciare a intregu statului oficialu. Dece se intembla abusuri particularie, acestea se voru pedepsi. Ministrul intréba, ca trebuie sa transmita dora comisari regesci in tote partile tierei. Acestea, multiamita lui Ddieu, nu este de lipsa, si la unu atare casu aceste mesuri nu voru fi indreptate numai contr'a oficialilor, ci voru ave urmari rele mai cu séma pentru amicii domnului interpelante. Interpelantele nu este multiemitu cu respunsulu ministrului.

In siedint'a dietei dela 22 Maiu interpeléza Mileticiu in cauza ordonantie de reunione a ministrului de

interne: Pentru ce a restrinsu ministrul Tisza libertatea reuniunilor, pentru ce a regulat densul acésta a facere importanta in form'a unui emis si n'a substernutu unu proiectu de lege? Emisulu respectiv este indreptatudreptulu contr'a natuinalitatilor de limb'a nemagiara si tradice legei de natuinalitatii, cu deosebire in punctulu, care opresce reuniunile de a purta titlulu de "natuionale", pre candu conformu dispositiunilor din legea de natuinalitatii, reuniuni salutarie, scientifice si comerciali etc. se potu infinita fara de acésta restrangere. Pre ce basa legale a indreptat ministrul emisulu seu catra municipie? Are de cugetu ministrul sa substerna indata ce se va deschide sessiunea viitora o lege liberala, drepta si corespondentia intereselor natuinalitatilor, prin care sa se reguleze dreptul de reunioni si de adunari?

Em. Stancescu interpeléza pre ministrul de justitia, pentru ca s'au valtematu drepturile natuinalitatilor nemagiare respingendu-se rogările compuse in limba nemagiara, de catra judecatoriele de prim'a instantia. Oratorulu provoca pre guvernul in interesul natuinalitatilor, sa puna odata capetu acestei procederi illegali.

Ministrul Tisza respunde la interpellatiunea lui Miletici relativ la esmisulu ce reguléza reuniunile, ca densulu a lucratu pre temeiul dreptului de inspectiune ce-i compete, astupandu o lacuna in legislatiunea nostra de ocamdata print'nu, emis, pentru ca sa scie locitorii tieri ce principie urmaresce guvernul cu privire la reuniuni. Nu se vede vre-o urma de ilegalitate, seu de tendintia antinationalistica in acelui emis, fiindu ca se dispune disolvarea unei reuniuni numai in doue casuri si anume: deca urmaresce tendintie pericolose statului seu deca se administréza banii reuniunei cu necreditintia. Acestea nu poate fi neplacutu nice unei natuinalitatii, ci celu multu unor persoane particularie. Interpelantele se pare ca privesce natuinalitatea sea de natuine, deci oratorulu reflecta, ca in statulu ungurescu exista numai un'a natuine politica si acestea este cea magiara.

Natiune si natuinalitate nu suntu identice si dorintele acelor'a, cari sub pretestul scutului natuinalitatii ataca ide'a statului ungurescu, nu le va satisface oratorulu nici candu. Deosebirea intre natuinalitate si natuine nu este noua, ea a fostu creata prin legea dela 1868. Distinctiunea pusa de legea acesta, dupa carea in Ungaria exista numai un'a natuine politica si mai multe natuinalitatii, este dupa parerea ministrului corecta si de aici nu se va abate spre placerea dlui ablegatu. Emisulu nu dice ca o reuniune sa nu se numesca serbesca, romanésca, dura in marginile Ungariei numai natuine magiara care este natuine politica se poate folosi de titlulu "natuinalu".

Mileticiu se roga sa i se concéda a replicá in siedint'a cea mai de aproape findu ca n'a intielesu bine respunsulu. I se concede.

In siedint'a de dupa amédi replică Mileticiu la respunsulu ministrului, ca nu poate consenti cu teori'a lui Tisza relativ la dreptulu de statu ca guvernul sa astupe lacunile legislatiunei prin emise ministeriali, pentru ca atunci unu guvern aru pot sa restorne intréga constitutiunea. Oratorulu nici candu n'a atacatu unitatea teritoriale a Ungariei in favorulu natuinalitatilor. Ministrul de interne amerintia totu-deun'a si cauta unu pretestu pentru a sfarama pre natuinalatati. Oratorulu nu ia respunsulu ministrului la cunoascinta.

Ministrul Tisza respunde, ca nici serbii nici celealte natuinalitatii n'au sa se tema de amerintările sele, pentru ca densulu doresce, ca toti locui-

torii tieri sa se semtia multiemiti, dura va loviti totu-deun'a pre aceia, cari iau natuinalitatilor acésta multiemire si linisce voindu a o face imposibila in patria comuna.

Respusulu se ia apoi la cunoascinta.

Romania.

Bucuresci, 9 Maiu 1875.

Diu'a de 10 Maiu este o serbatore natuionale, aniversarea suirei pre tronu a Mariei Sele Carolu I, alesulu natuinei din 1866, salvatorului tieri din "gur'a papastie" in care se svercolea in acelu tempu, candu spriretele erau descuragiate si incremente, candu nimenea nu mai credea in viitoru, candu chiaru puteri amice din occidentul tratau in secretu despre curmarea vietiei nostra, candu anarchia era in casa si invasiunea straină la usia!

Cu catu pericolulu de atunci era mai mare, cu atat u bucuria ce simte astazi fia-care romanu sinceru si iubitoru de tiéra, este mai viu resimtita si repetata astfelu in fia-care anu de pace, progresu si stabilitate si incredere in viitoru. Diu'a de 10 Maiu este acea di memorabile, candu s'a realizatu dorint'a cea mai scumpa a tuturor romaniilor, dorint'a exprimata solemnă de natuine in divanulu ad hoc, dorintia urmarita de diecimi de ani si implinita cu pace si fericire in 1866, candu se puse basele nouui edificiu politicu si socialu si se funda o Dinastia romana alesa din un'a din cele mai ilustre familii domnitorie ale Europei.

Suirea pre tronu Romaniei a Mariei Sele Carolu I. insemnă de partarea cu totulu si din ce in ce mai multu de acea epoca de trista memoria, candu domnie erau mai multu nisice arendasii provisorie, ce se castigau prin intrigii si prin gratia vizirilor si sultanilor. Suirea pre tronu a Mariei Sele Carolu insemnă curmarea acelor intrigi continue pentru domnie si umiliri degradatorie, la care domnii nu de multu se supuneau seu si vedeu capulu luat de cati-va turci si dusu la Tiarigradu, fara a se gasi unu singuru soldat romanu gata sa apere onorea tieri si sa spele o asemenea rusine si degradare natuionale.

Domn'a Mariei Sele Carolu I insemnă radicarea deminitatii natuionale, reinvierea tractatelor strabune, a independentiei si autonomiei garantate de acele tractate, fondarea unei ilustre dinastii romane, stabilitatea si virtutea pre tronu, organisarea intinsa si seriosa a unei armate natuionale, gata a-si apera tiéra; linisteia si progresul in intru, castigarea stemei si increderei Europei in viitorul Romaniei.

Unde eram in 1866?... Eramu la gur'a papastie, eramu deja cati-intre marginile Ungariei numai natuinea magiara care este natuine politica se poate folosi de titlulu "natuinalu".

Dela acea epoca de pericolu tiéra a mersu totu progresându din anu in anu, si mai alesu de cati-va ani incóce s'a potutu vedea si pipa desvoltarea morală si materială, radicalarea creditului, aventulu spiritului de asociatie si fundarea atatoru institutiuni financiare, aventulu comerciului si industriei agricole prin acele artere vitale puse in circulatiune care sunt cele 1500 chil. cai ferate, si 10,000 chilometre siosele; canalisari si imbunatatiri efectuate seu incepute in porturi; imbunatatirea tuturor serviciilor publice; mersulu regulatul alu financiilor si alu plătilor si intarirea creditului statului. Si pre langa numerosele progrese materiale, radicalarea moralului si credintie in viitorul, organisarea bisericei nationale prin instituirea săntului sinodu; intinderea instructiunei publice; intarirea disciplinei si a instructiunei in armata; sustinerea cu demnitate si

arie a drepturilor noastre natuionale in fati'a puterilor Europei si incredere intr'unu viitoru sigur si stralucit.

De aceea toti romani saluta adi, ca totu-deun'a, cu bucurie si incredere diu'a memorabile de 10 Maiu, saluta pre M. S. Domnulu si M. S. Domn'a, modelu de virtute si devotamentu pentru tiéra, cari ne-au adusu stabilitatea pre tronu sivirtutea in palatu.

Noi salutam din inima impreuna cu toti romani iubitori de tiéra acésta di de serbare natuionale care ne-a asigurat pacea, progresul si viitorul celu frumosu alu Romaniei.

Incepemu revist'a de astazi, dice "Nocea Cov.", numerulu ultimu, prin a anunciat lectorilor nostri ca copurile legiuitoré suntu convocate in sessiune estraordinaria pentru diu'a de 19 Maiu, prin decretulu domnescu Nr. 808. — Nu ne-amu insielatu dura candu diseramu in nr. precedentu ca representatiunea natuinala nu va intardi de a fi chiamata in sessiune estraordinaria. Incat u privesc cestiuile ce voru ocupă activitatea legiferatoré a acestei sessiuni, noi credem ca pre langa verificarea titlurilor si respusulu la mesagiulu tronului puterea legiuitoré va tratá inca si cestiuile tratatelor de comerciu, cum si de a statuă asupr'a resultatului licitatiunei ce va avea locu la 16 pentru concedarea unei linie ferate care va face junctiunea cu caiile Austriei pre la Predelu. — Aceste inse suntu conjecturile nostra si nu putem afirmă ca cestiuile mentionate, seu numai ele, voru formă objectulu desbaterilor legiuitoré.

Luni, 5 Maiu, la ora 5 si diumatate dupa amédi, a inceputu din viatia Inaltu Présanti'a Sea Nifonu Archiepiscopu si Metropolitu alu Ungro-Valahiei, exarhu alu plaiurilor si primatu alu Romaniei.

Inaltu P. S. S. a nascutu in Bucuresci, la anulu 1797. A intrat in sănta monastire Cernica la anulu 1809, unde a statu pana in anulu 1872. Februarie 1, candu s'a orenduitu economu alu săntei episcopii Remnicu, iera de acolo, inaltiendu-se la trépt'a de archimandritu, a trecutu in calitate de egumenu alu săntei monastiri Cozia.

In anulu 1841, s'a numit u Vicariu alu săntei metropoli alu Ungro-Valahiei si totu in acelasi anu a fostu radicatu la trépt'a de Archiereu cu titlu Sevastis.

In anulu 1848, s'a renduitu cărmuatoriu alu episcopiei Râmnicu.

In anulu 1849, a fostu orânduitu cărmuatoriu alu săntei metropoli, iera in anulu 1850, a fostu alesu si intarit u Metropolitu alu Ungro-Valahiei. (Monitorulu)

In momentarea Inaltu P. S. S. Metropolitului s'a facutu dupa urmatore programă, ce publica "Monitorulu":

Mercuri in 7 Maiu la 9 ore dimineti'a a avut locu ceremonia funebra in biserică săntei metropoli.

Mari'a Sea domitoriu va asistă la servitiulu funebru in sănta mitropolie.

Au fostu presenti:

Domnii ministri,

D-nii vicepresedinti si membri ai senatului aflat in capitala.

Inaltele curti de casatiune si de compturi.

Curtile si tribunalele, si totu autoritate administrative din capitala.

La ora 9 si diumatate, cortegiulu funebru a portit u curtea săntei metropoli, cu urmatorulu ceremonialu:

1. Unu escadronu de gendarmi deschidea marsiulu.
2. Scoale.
3. Clerulu dupa ordinea erarchica.
4. Declaratiunile I. P. S. S. purtate pre perne de Archimandriti si protosingheli.
5. Corulu vocalu alu bisericilor.
6. Corpulu Inaltu Présanti'a Sele asediatus pre scaunulu archipastorescu care va fi escortat u parte si alt'a de o campanie de geniu.
7. Domnii ministri.
8. Cas'a civila si militaria a M. S. domnului in inaltele corpuri alte statului.
9. Corulu vocalu alu seminariului si alu

conservatoriului de musica. 10. Trasurile de doliu ale Inaltului Présantie Sele si tra-sur'a M. S. domnului. 11. Unu batalion de venatori. 12. Unu regimentu de infanterie. 13. Patru baterii de artelerie. 14. Două escadrone de rosiori cari inchideau marsiulu.

Dela pôrta sătei metropolii si pâna la baterier'a Mogosioei, erau insirate pre ambele părți ale stradelor:

Compania de gendarmi pedestri;

Batalionulu de pompieri, si două companii sergenti de orasii.

Dela óra 6 din diminea, clopotele dela tôte bisericile din capitala au sunat necontentu pâna la sosirea cortegiului la bariera.

Immormentarea Inaltu Présantie Sele s'a facut la monastirea Cernica.

Dela barier'a Mogosioi, corpulu fuse insotit de d. prefectul de Ilfov si escortat de d. colonelul Polizu cu escadronul de calarasi al judetului.

Présantie Sea metropolitul Nifon, primatul Romaniei, a incetat din vietia, in modu grabnicu, la 5 curențu orele 4 d. m. — Astazi (7) se face, dupa cátu ni se spune, inmormentarea in metropolia, potrivit usurilor tierei. — Afâmu ca Présantie Sea aru fi lasat prin testamentulu seu o suma de preste o suta mii napoleoni, la banc'a de Odes'a, că din procentele acestui capitalu sa se intretienda in Bucuresci unu seminariu.

Fia-i tierin'a usiora si memor'a eterna pentru acesta piôsa si nobila fapta!

Vacanti'a deschisa la demnitatea de primatu va dâ locu la nouă alegeri.

Nu preste tardiu dara vomu vedé reunindu-se adunareea, senatulu si sinodulu in unu singuru colegiu, spre a alege pre întâiulu capu alu bisericei. — Rumoreea circula dejă ca două candidaturi paru a avea siansele cele mai acreditate; séu candidatur'a Présantie Sele metropolitul Calinicu din Iassi, séu a Présantie Sele episcopulu Dunarei de Josu Melchisedecu.

„V. C.“

Cernatu in 8 Maiu 1875.

Dle Redactoru! Astazi serbendu-se petrecerea maialului a 4 comune insotite, Sanpetru, Bodu Hermanu si Presmiru in dumbrav'a Sanpetrului numitu Lemnesiu, la care amu participatu si eu si despre care m'au surprinsu mirare de conducere cea intielépta a preotimei respective; cátu de frumosa fu intalnirea acelor'a in loculu numitu; elevi scolari, catihumeni de ambe secsele cu music'a in frunte; ce frumose salutari, dandu mân'a unii cu altii, preotimea, invetiatori si poporulu in numeru forte mare. Pre la 11 óre audii dandu signalulu de a se aduná intr'o grupa tótă adunarea, vediui doi invetiatori adunandu elevi si catihumeni in giurulu standardului, vediui toti din tôte păr-tile adunandu-se, cugetai ce va fi acesta adunare in giurulu standardului? me apropiuai si eu si cu o greutate prin imbulz'la cea mare abiá petrunsei in centrulu adunarei. Aici parochulu din Sanpetru Nicolau Fratesiu prim unu tonu desvoltat rostí o cuventare, carea celu din marginea adunarei de-si nu putea se véda pre oratorulu, totusi au intieslu tôte cu-vinte acestea. Cuventarea acest'a au nimitu pre toti auditorii, multi lacramau de bucuria, ceea ce in adeveru si eu. La finitulu cuventarei intona music'a marsiulu de triumfu; dupa aceea urmara jocurile cátu de frumose din 4 comune că fratii de unu sange, de asemenea miciuti elevi se jocau si se veselau; pre la 1 óra fu repausu; iera multimea poporului se asiedia pre iarpa verde si dejunara; si la tempu urmara toastele cátu se pote de potrivitu; parochulu N. Fratesiu pentru Imperatulu, parochulu George Dogariu pentru metropolitulu si parochulu Filip Cretianu pentru infra-

tirea comunelor; nu dicu mai multu fără decâtua diei Ddieu in tôte comunele archidiecesei astu-feliu de conduceori ai poporului nostru român, si atunci vomu corespunde intiesului cuventarei la acesta petrecere festiva aduse, si in fine plinu de bucuria cu anim'a saltanda m'amur reintorsu la ale mele.

Vasilie Oancea,
inventiatoriu.

Varietati.

** Maialulu de luni alu tinerimei gimnasiului de statu reg. ung. a fostu si norocosu in privint'a tempului si cercetatu de o multime de escurgatori. Petrecerea a durat, luându intr'u si sosirea in cetate, pâna la 10 óre. Interesantu a fostu ca s'a jocat si „Roman'a“ cu tôte ca jucatoare pre putiene au fostu romane.*

** (Maialulu dela 3/15 Maiu in Poiana). Pentru prim'a data s'a serbatu memorabil'a di in comun'a Poian'a. Elevii celoru 3 clase adunandu-se la scola din dealu au purcesu in frunte cu standardulu scolaru si intre cantece natiunali cátro dumbrav'a numita Staule. Serbarea a decursu in tonu animatu, s'a tienutu mai multe cuventari festive potrivite de cátro preoti si invetiatori, si declamatiuni de cátro tinerii elevi. — Apoi a urmatu dantiulu si cátro séra intre cuventari de multiemita adresa de corpulu invetatorescu cátro publiculu ce a participat la acest'a serbare si intre cantari animate s'a departat fia care pre la ale sele, intiparindu in anim'a sea suvenirea unei dile placute.*

** Invitat de prenumeratiune la „Cuventari bisericesci si funebrale. — Credint'a este din audiu, iera audiul prin cuventulu lui Dumnedieu . . . si cum voru audi fără de predicatoriu.“ Rom. X. v. 17; — 14. Precum pastoriulu din câmpu pastoresc si hranesc turm'a cu ierba care nu elu a produs: asia si pastoriulu suffetesu (preotulu) trebuie sa nutresca turm'a cuventatoria cu cuventulu vietiei portuitu nu dela elu, ci dela Dumnedieu. Preotul este datu: a nutri prin evangeli'a lui Christosu cettieni pentru patri'a ceresca; lui este incredintatu că sa sporëasca pre pamentu factorii faptelor bune si frumose; prin invetaturile lui trebuie sa se starnescă: pace si fericire intre familie, inflorile in statu, credint'a in Dumnedieu, indemnu spre cultura, zelu si activitate pentru prosperarea binelui comunu etc. Aceste se potu ajunge numai prin puterea cuventului; căci „credint'a este din audiu, iera audiul prin cuventulu lui Dumnedieu.“ Rom. X. v. 17. Petrusu de insepnatarea dorintelor, cari suntu impuse preotului, amu compusu unu manualu de cuventari bisericesci si funebrale, a căruia lipsa se simte de multe ori. Scopulu ce l'amu avutu in vedere la compunerea predicelor a fostu: a binevesti Evangeli'a lui Christosu, si a le înfrumseta prin limb'a poporului. In armonia, stilulu si cuprinsulu loru iubitii mei frati in Christosu voru afă materialulu, pre care formandu-lu de dupa trebuintele ascultatorilor, — lu voru folosi cu succesu. Cartea va cuprinde 20 de cuventari si va esii de sub tipariu la finea lui Novembre a. c. altcum terminulu indicatua aternă dela succursulu si numerulu prenumerantilor. Pretiulu carteii va fi: 1 fl. v. a. La 12 exemplarie se da 1 gratis. Banii de prenumeratiune sa se adreseze la subscripțulu in Kétegyháza (cotulu Békés) Kétegyháza, in Maiu 1875. Iosifu I. Ardeleanu preotu.*

** Unu furtu insepnat. Vineri in 23 Apriliu v. a. c. camu pre la 10 óre ante de amedi unui sasu cu numele Schuller Johann, carele au venit din Sighisior'a in primavera acest'a spre a se asiedia cu locuinta in comun'a nostra Nadesiulu sasescu, iau furat o ladatiua — carea conține bani si alte harthii de pretiu,*

— precum si mai multe obiecte de lucru cari tôte computate la olalta dau sum'a de circ'a 6000 fl. v. a. di siese mii florini valut'a austriaca. Furii s'au si aflatu totu in diu'a aceia, cari au fostu doi sasi din comun'a nostra si unu magiaru din comun'a invecinata Vetic'a. — Dupa descoperirea ce au urmatu din partea loru insusi, acestu din urma o septamâna intréga au pandit in siur'a unui consotiu de ai lui departarea mentionatului Schuller Johann de acasa spre a-si puté implini pofta urita Delicuentii suntu dati in mânila justitiei.

** (Unu tierenu de sas) a crescutu unu bou de micu si numai din lipsa se determină a veni cu elu la tergu. Dupa ce l'a vendutu cu pretiulu de 100 fl. sasulu desmerdă boulu cu bancnot'a de 100 fl., iera acesta o apucă de locu intre dinti. Sasulu naivu uitandu-se uimitu la iubitulu seu tovaresiu, de care nu se potea desparti usioru, nu mai incercă nimicu pentru a obtine banc'a, fia si stricata, si asiá in urma remase si fără bani si fără bou.*

** In 4 Maiu v. a. c. cu ocazieuna trecerii prin comun'a Beba vechia, la audiul sunetului melodiosu alu clopotelor, pre momentu furamu miscati a cercetă sănta biserică, si pre frati. De-si nu eram serbatoresce, ci de cale imbracati, amu intratu in biseric'a femeiesca, si amu ascultat servitulu divinu, pe unde mai nu puteam a ne desparti. Comun'a Beba vechia, precum au numit-o domnulu Petru Popescu profesor in România, e marginea romanimei in Banatu. Aici, uimitu amu privit biseric'a desu indesata de poporu, ceea ce ne convinsa ca, pastoriulu este bunu si demnu de lauda. Dupa tienerea servitului divinu, amu asistat la parastasulu ce s'a celebrat pentru sufletulu marelui mecenatu nationalu Emanuil Gojdu. Fia-ne permisul a spune ca amu vedutu si auditu si alocurea, dura asiá frumosu celebrandu-se servitului divinu că si aici n'amu vedutu nici auditu. Au facut multa impresia in inimile noastre tuturor' cuvintele patrundietorie ale parintei Andrei Vacarescu, carele intru atâtua a sciutu sa resuscite memor'a si faptele maretie ale mecenatului natiunei Emanuil Gojdu, — incâtu a storsu lacrime din ochii ascultatorilor. — Beba vechia, in castelulu mare, a 4/5 v. a. 1875. Trei calatori si unu Chiriti'a, gimnasti.*

** Ingropati de vii. Nisice baieti au lucratu in lun'a trecuta la Bai'a mare in Ungaria. De odata o stâncă s'a darimatu si pre trei insi i-au ingropat de vii. Cei-lalți numai de cătu incepura a sapă, si dupa lucru de cinci dile si jumetate, reesira a gasit pre frati loru ingropati. Aceia traiéu inca, dura au slabitul forte. Ajutoriulu medicalu iute aplicatul in se in căteva dile i-a insenatosit de totu.*

** Unu nebunu in amvonu. In cathedrala din Albury lângă Guilford in Dumneacă trecuta a avutu locu o scena forte sgomotosa sub decursulu liturgiei, capitulanu Symes se urca in amvonu si striga de acolo, ca elu e trimesu de Dumnedieu sa vestescă credinciosilor, ca Dumnedieu adoratu acum nu e celu adeveratu, si in sfarsitul se róga sa-lu asculte pentru ca elu va propovedui adeveratu religiunea. Inse inainte de a putea elu face acest'a, mai multi alergara spre amvonu, sa aduca josu de acolo pre bietulu capitulanu, care nebunise chiaru in momentele aceleia. Dara elu scose sabia si se apară ca unu vitézu, ranindu pre mai multi. In scurtu in biserică se facu scandalulu celu mai mare, unii fugira afara, damele lesinara, confusiunea era generala. Intracestea servitorii bisericiei reesira a-lu desarmă si-lu transportara la cas'a nebunilor. „Fam.“*

** Doliulu in Chin'a la mórtea ómenilor mari si a amicilor. — Cá multe alte obiceiuri in imperiulu crescu, doliulu, la mórtea amicilor si a ómenilor mari, este incunguratu cu o varietate infinita de conventiuni cu minutiositate regulate. Eticheta observata in asemenea ocaziuni este*

astu-feliu de scrupulosa, incâtu se intinde la celu mai micu detaliu de costum si prescrie o seria lungă de ceremonii diferite pentru fiecare casu particulariu.

La mórtea ultimului imperator puntiunile cele mai severe amenintiara pre acei ce s'aru fi rasu in tempu de o suta de dile. Acea măsura proibitiva se aplică atât la Peru cătu si la barba o dama americană ce stă in Peking scrie un'a din amicele sale din Springfield (statele unite), „ca tremura veindu capulu profesorului seu chinesu.“

Acea terore se esplica cugetandu cine-va ca acelu chinesu, dupa mórtea imperatorului, avusese durerea de a perde pre tatalu seu si trebui se mai pörte inca doliulu o suta dile; statuse aproape 7 luni fără a se rade, asiá incâtu „semenă cu unu adeverat hotiu.“

Acest'a nu e totulu; mórtea talui seu constrense pre nenorocitul chinesu a purtă haine albe in ori ce ocazie, atât la elu acasa cătu si afara; elu ascultase de acea lege a etichetei punendu deasupra hainelor sale unu vestimentu albu, si neparamindu-lu unu minutu pâna la finele celoru o suta dile.

Abia mai e nevoie sa spunem ca in momentul cându acea haina a potutu fi lepadata, colorea ei primitiva era cu totulu alterata si nu avé nici unu raportu cu aceea ce o prescrie eticheta chinesa.

Indata dupa mórtea imperatorului astrahanulu albu fu atât de multu cerutu, incâtu pretiulu lui se intreiu in căteva dile, in tempu ce fericitii chinesi ce posedau haine cuptusite cu astu-feliu de blana n'avé trebuinta decât a le intorce spre a fi la moda.

Dara acele prescriptiuni suntu relativu putieni vexatorie, deca se compară cu interdicerea ce amenintiă pre logaditi, este unu obiceiu traditionalu de a se interdice tôte casatoriele in tempulu celoru 3 ani ce urmează dupa mórtea unui imperator, si cu ocazieuna celui din urma doliu, populatiunea se asteptă in tôte dilele de a vedé afisandu-se pre murii Pekingulului o proclamatiune in acelu sensu.

Acea perspectiva ingrozitoare causă o adeverata terore in capitala, mai cu séma printre junii ce se hotariseră de a-si uni in curendu destinate. Astfelii logoditii nu asteptara sa li se pronuncia hotarirea.

Indata ce fu cunoscuta mórtea fiului cerilui, la Peking fura casetori generale, si stradele, di si nótpe resunara de sgomotulu nuntilor si alu procesiunelor. Acea grada de a se casetori imediatu dupa mórtea imperatorului oferesce unu comentariu curiosu de teori'a ce e in fondulu acelui obiceiu, de a opri unuile legale in asemenea ocaziuni.

Dupa traditiunea chinesă, cea mai mare parte din supusii fiului cerilui suntu atât de intrestati la mórtea suveranului loru, incâtu n'au tempu de trei ani, inima de a luá parte la sérbari nuptiale. Prin urmare a aparutu o proclamatiune ce interdice dreptulu de a se casetori in tempulu acelui periode, că majoritatea desolata sa nu fie atinsa in dureea sea de veselie unei minorităti fără inima.

„Cur. d. Ias.“

Burs'a de Vien'a.

Din 41/26 Maiu 1875.

Metalicele 5%	70 15
Imprumutul nationalu 5% (argint)	74 66
Imprumutul de statu din 1860	122 —
Actiuni de banca	964 —
Actiuni de creditu	235 75
London	111 40
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	82 —
" " " Temisioreno	80 85
" " " Ardelenesci	78 65
" " " Croato-slavone	82 85
Argintu	102
Galbinu	5 29
Napoleonu d'auru (poli)	8 88%